

ONDERWIJS

DE NIEUWE STUDENT IN DE TANDHEELKUNDE

Ten einde wederom enig inzicht te verkrijgen aangaande de drijfveren, welke de eerstejaars student bij zijn keuze van de tandheelkunde hebben geleid, werd evenals het vorige jaar een vragenlijst ter beantwoording voorgelegd aan degenen, die zich bij de aanvang van het studiejaar 1956/57 voor de eerste maal aan het tandheelkundig instituut te Utrecht hebben laten inschrijven. Van het daarbij verkregen materiaal volgen hier enkele uitkomsten.

Aantal nieuwe studenten. In afwijking van vorige jaren kan een verhoogde belangstelling voor de tandheelkunde worden geconstateerd: niet minder dan 98 eindexaminandi, waaronder 8 meisjes, hebben zich tot ons beroep om een of andere reden aangetrokken gevoeld. Wel moet er rekening mee worden gehouden dat enkelen in de loop van het studiejaar ertoe zullen overgaan hun studiekeuze te herzien, waardoor dit verrassende aantal enige reductie zal ondergaan. Maar dit is een steeds voorkomende mutatie.

Ter vergelijking volgt hier een overzicht van de laatste jaren, waarbij de omzwaaiers niet in mindering zijn gebracht.

1952	1953	1954	1955	1956
60	55	69	66	98

Van de ingeschreven studenten werden 94 ingevulde formulieren ontvangen, waarvan niet steeds alle vragen waren beantwoord.

Leeftijd der studenten. Gesorteerd naar de leeftijd blijkt deze te wisselen tussen 17 en 38 jaar. Verreweg het sterkst vertegenwoordigd zijn de 18 tot 20 jarigen met resp. een aantal van 16, 27 en 19, zijnde 62 of bijna twee derde van het totaal. Hieronder volgt een specificatie.

leeftijd	38	37	36	32	30	25	24	23	22	21	20	19	18	17
aantal	2	1	1	1	1	2	5	7	6	4	19	27	16	1

Vooropleiding. Uit het onderzoek naar de vooropleiding blijkt dat 73 studenten in het bezit zijn van het eindexamen. H.B.S.-B tegen 16, welke een gymnasiale opleiding hebben genoten. Twee hebben extraneus-examen afgelegd, een gelijk aantal is afkomstig uit de overzeese gebiedsdelen en een heeft door middel van een colloquium doctum toegang tot de tandheelkundige studie verkregen.

Gerangschikt naar de levensbeschouwelijke richting van de bezochte school blijken 54 afkomstig van een openbare inrichting van onderwijs, naast 16 van een rooms-katholieke en 17 van een christelijke H.B.S. of Gymnasium.

Geografische herkomst. Uit het onderzoek blijkt, dat de meeste nieuwe studenten afkomstig zijn uit het midden (31) en het westen (32) des lands. Het noorden leverde 6, het zuiden 9 en het oosten 11 vertegenwoordigers. Vergelijking met de administratieve gegevens wijst echter uit dat 3 studenten stammen uit Zeeland, 5 uit Noord Brabant en 3 uit Limburg. De differentie kan verklaard worden uit de topografische oriëntatie van de ondervraagden omtrent hun woonplaats.

Wederom levert de „grote” stad het grootste contingent, nl. 42, de provinciesteden 27 en de dorpen 20. Aan 5 formulieren konden ten deze geen gegevens worden ontleend.

Het trekt de aandacht dat het zuiden van het land slechts schaars is vertegenwoordigd.

Omzwaaiers. Onder de nieuwelingen blijken er niet minder dan 14, die vroeger in een andere richting hun studie begonnen waren en bij nader inzien zich meer tot de tandheelkunde aangetrokken hebben gevoeld. Onder deze zijn er 6 die tevoren geneeskunde hebben gestudeerd, 2 natuurwetenschap en voorts 6 die elk voor zich resp. economie, notariaat, nederlands recht, sociografie, diergeneeskunde en huishoudkunde als eerste doel hadden gekozen. Een student was de tandheelkundige studie reeds eerder te Groningen aangevangen.

Bekendheid met de studie. Gevraagd naar hun bekendheid met de studie verklaarden 79 dat zij „enigszins” met de tandheelkundige opleiding op de hoogte waren; daarnaast beschouwden 9 zich goed op de hoogte van wat hen te wachten staat. 10 bleken dienaangaande geheel onkundig.

Zin voor manuele verrichtingen. Deze is, blijkens de antwoorden op een desbetreffende vraag, onder de nieuwe studenten in belangrijke mate aanwezig, want 45 kwamen er voor uit dat zij in hun familiekring als „handig” te boek staan, terwijl nog 11 — ten dele wellicht uit bescheidenheid — deze reputatie tot „enigszins” terug brachten. Voor het overige ontkenden 23 het bezit van enige waardering dienaangaande. Van de overige 15 valt niets te zeggen wijl zij zich daarover niet hebben uitgelaten.

Onder de eerstejaars bevinden zich 62 knutselaars, 46 beoefenaars van handenarbeid naast 9 die geen ambitie in een van deze vormen van vrije tijdsbesteding bezitten. Van de serieuze liefhebberijen staat als steeds de sport bovenaan, nl. bij 68; een van hen spreekt voor zichzelf van denksport. Tot de muziek voelen zich 33 aangetrokken en tot tekenen 16. Onder de juniores bevindt zich ook een zweefvlieger. Zes blijken er geen enkele liefhebberij op na te houden.

Motieven voor de studiekeuze. Uiteraard is de belangstelling gerechtvaardigd naar de drijfveren bij de keuze van de opleiding tot tandarts. Evenals het vorige jaar werd de vraag gesteld wat de studie heeft doen kiezen: *a.* de aantrekkelijkheid ervan, *b.* de maatschappelijke positie van de tandarts, *c.* de dagelijkse werkzaamheden van de tandheelkundige praktijk en *d.* het beroep lijkt financieel gunstig.

Weer bestond de mogelijkheid dat een deel der ondervraagden uitsluitend één der voorgelegde motieven als voor hun keuze beslissend zouden aanwijzen. Daarnaast bij de overigen een wisselende combinatie der genoemde factoren. Uit de verkregen gegevens blijkt dat 36 studenten zich door één overweging hebben laten leiden en wel 6 door de studie, 1 door de maatschappelijke positie. De overgrote meerderheid van de „eenlingen” n.l. 29, blijkt door de dagelijkse werkzaamheden in de praktijk gefascineerd te zijn, terwijl materiële overwegingen bij geen dezer een rol hebben gespeeld.

Naast deze 36 met één motief blijken er 22 te zijn die zich door alle vier factoren hebben laten leiden bij hun keuze. Daarnaast zijn er 12 voor wie drie van de bovengenoemde overwegingen hebben gegolden benevens 16 voor wie twee voldoende zijn geweest om hun keuze te doen beslissen. Acht studenten hebben gemeend zich hierover niet te moeten uitlaten.

Het heeft geen zin alle combinaties in hun verscheidenheid te analyseren; volstaan kan worden met een statistische rangorde van de factoren welke de studiekeuze (mede) hebben bepaald. Aldus blijkt dat de dagelijkse werkzaamheden in de praktijk bij 73 nieuwe studenten een positieve waarde vertegenwoordigen bij de studiekeuze. De tweede plaats komt toe aan de verwachte aantrekkelijkheid van de studie voor 49 studenten. De financiële vooruitzichten hebben 36 studenten mede betrokken in hun overwegingen, terwijl de maatschappelijke positie van de tandarts bij 34 ook blijkt aan te spreken.

Legt men de uitkomsten naast die van de vorige enquête, dan blijkt er overeenstemming in de technische waardering van de taak, die de practicus heeft te verrichten en welke alle andere factoren bij de studiekeuze in de schaduw stelt.

Hier vindt men de uitkomsten naast elkaar gerangschikt.

	okt. 1956	okt. 1955
a. studie	6 + 43 = 49 (56%)	9 + 31 = 40 (62%)
b. maatsch. positie	1 + 33 = 34 (39%)	3 + 23 = 26 (40%)
c. dagelijkse werkzaamh.	29 + 44 = 73 (84%)	11 + 30 = 41 (64%)
d. financ. vooruitzichten	— + 36 = 36 (41%)	2 + 23 = 25 (40%)
	36 (87 antw.)	25 (64 antw.)

Neemt men de formulieren van de 8 meisjes afzonderlijk, dan blijkt bij 3 de voorkeur uitsluitend naar de dagelijkse werkzaamheden uit te gaan. Daarnaast hebben ook 3 zich door alle vier factoren laten leiden bij de studiekeuze. Ook bij hen overweegt in totaal de voorkeur voor de dagelijkse werkzaamheden, hetgeen duidelijk blijkt uit het resultaat: $a = 3$, $b = 3$, $c = 8$, $d = 2$.

De conclusie uit een en ander kan dan ook luiden dat de tandheeskundige praktijk, ondanks al hetgeen in vakkringen tot ontevredenheid aanleiding geeft, als beroepswerkzaamheid naar buiten zeker geen ongunstige indruk maakt.

P. H. B u i s m a n